

Tussen Hemel en Aarde

Live uitzending
op NPO Klassiek

ensemble Peregrina

SEQUENS Virgines egregie
(Roman de Fauvel, 14e eeuw)

MOTET Joliement/Quant voi/J'e sui joliete/
APTATUR (Frankrijk, 13e eeuw)

Michelle Lynne piano

Franz Liszt 1811-1886

Au bord d'une source (nr.4 uit Années de
pèlerinage, 1ère année: Suisse, 1848-1854)

Maurice Ravel 1875-1937

Jeux d'eau (1901)

Ghalia Benali

Antidote (Teryaq)

muziek: Ghalia Benali | tekst: Al-Suhrawardi
de martelaar | vertaling: Noha Koç

Wilfred Kemp presentatie

*Bovenstaande werken worden
afgewisseld met muziek van cd.*

krooncrv

zondag 22 september 2024

08.45 - 11.00 uur | Lumière Cinema

UIT
VRIJE
WIL

MUSICA SACRA Maastricht

Gesluierde verlangens

Ensemble Peregrina vertolkt twee delen uit het programma *Gesluierde verlangens* dat het vanmiddag in zijn geheel ten gehore brengt, een programma over 'Nonnenliefde en nonnen-leven in de middeleeuwen'.

In de middeleeuwen werden de levensfasen van de vrouw ingedeeld op basis van haar seksuele ervaring. De maagdelijkheid van jonge meisjes moest gekoesterd en beschermd worden. Eenmaal getrouwd kreeg trouw prioriteit. Kuisheid werd geprezen in het weduwschap en veel oudere vrouwen kozen ervoor om hun laatste jaren in het klooster door te brengen. Vrouwen die kozen voor een leven achter de kloostermuren, legden een gelofte van trouw af aan Christus: het spirituele huwelijk met Jezus maakte deel uit van hun initiatie-rite. Veel kroniekschrijvers in kloosters en in de buitenwereld waren gefascineerd door de relatie van een vrouw met haar lichaam en vooral haar maagdelijkheid. Er zijn vele teksten bewaard gebleven over de bijzondere ervaringen van nonnen; soms geschreven door vrouwen of, vaker, door mannen die zich het leven van vrouwen probeerden in te beelden.

(fragment uit de toelichting van Lisa Colton en Lucas Bennett, vertaling Susanne Vermeulen)

Virgines egregie SEQUENS

Virgines egregie,
virgines sacrate,
coram vestri facie
sponsi coronate,

In eterna requie
sursum sublimare,
canticum leticie
domino cantate.

Castitatis liliū
olim custodistis
propter dei filium,
cui placuistis;

templum sancti spiritus
esse voluistis,
tactus et concubitus
ideo fugistis.

Flore pudicie
vestre reservato,
carnalis lascivie
motu refrenato

debito mundicie
premio donato,
assidetis socie
virginali nato

Non estis de fatuis,
que cum vasis vacuis
sponsum prestolantur.

Immo de prudentibus,
que plenis lampadibus
bene preparantur.

Fatuis virginibus,
oleo carentibus,
sponsus est dicturus:

"Vobis non aperiam,
prudentes recipiam
premium daturus".
Amen.

Edele maagden,
gewijde maagden,
voor het aangezicht
van uw echtgenoot gekroond,

tot eeuwige vrede
in de hoogte verheven,
zingt een vrolijk lied
voor de Heer.

De kuisheid van de lelie
hebben jullie ooit bewaakt
omwille van de zoon van God,
in wie u behagen scheidt;

een tempel van de Heilige Geest
wilden jullie zijn,
daarom hebben jullie je afgekeerd
van aanraking en bijslaap.

Omdat jullie de bloem der kuisheid
hebben bewaard
en de drang tot vleeselijke lust
beteugeld hebben,

werd jullie door de verschuldigde reinheid
de beloning verleend,
en nemen jullie plaats
naast de maagdelijk geborene.

Jullie behoren niet tot de dwazen,
die met lege kruiken
de bruidegom opwachten.

Jullie behoren daarentegen tot de schranderen,
die met gevulde lampen
goed zijn voorbereid.

Tot de dwaze maagden,
die geen olie hebben,
zal de bruidegom zeggen:

"U laat ik niet binnen,
ik zal de wijzen ontvangen, opdat hun beloning hun
geschonken mag worden".
Amen.

'Vervloekt is hij die van mij een non maakte!' klinkt in het complexe motet **Joliement/Quant voi/Je sui joliete/APTATUR**. Deze zetting herinnert de luisteraar voortdurend aan de prille leeftijd van de non – zij is slechts veertien jaar oud – en plaatst die in de context van ontluikende seksuele volwassenheid, waarin de jonge vrouw ernaar verlangt te ontsnappen aan haar ingeperkte realiteit. Voor de reconstructie van het trouvère-lied is het refrein van het motet gebruikt als zelfstandige melodie: melodieën werden vaak op deze manier gebruikt als basis voor vocale partijen in meerstemmige stukken.

Joliement/Quant voi/Je sui joliete/APTATUR MOTET

QUADRUPLE

Joliement en douce desirree

Qui tant m'a souspris

J'aim la blondete

Doucete

De pris,

Comme celui ou j'ai mis ma pensee.

He! s'en chanterai doucement pour s'amistie

Acoler et baiser

M'a couste et coustera

Ja vilein part n'i avra:

Nostra sunt sollempnia,

Car trop biau deduit i a.

C'est trop douce vie

Que que nus en die,

De baiser, d'acoler,

De rire et de jouer

A sa douce amie.

Trop fait a proisier

Qui l'a sans dangier

Mes l'amor devee

Ait courte duree.

Mal ait amors ou pitie

Et douçor n'est trouvee.

TRIPLUM

Quant voi la florete

Naistre en la pree,

Et j'oi l'aloete

A la matinee

Qui saut et volete,

Forment m'agree!

S'en dirai chançonete:

QUADRUPLE

Vreugdevol en met zoet verlangen,

dat mij zozeer heeft verrast,

bemin ik de blondine,

het snoepje,

de waardevolle,

waar ik al mijn denken op heb gericht.

Ah, Ik zal lieflijk zingen ter wille van haar liefde.

Het knuffelen en kussen

komt en zal mij duur komen te staan.

Geen slechterik zal hier ooit aan meedoen:

De feesten zullen de onze zijn, want daarin
schuilt zo'n aangename gelukzaligheid.

Het is zo'n zoet leven

– ongeacht wat ons wordt verteld –

als je kust, knuffelt,

lacht en speelt

met een lieve vriendin.

Hij hecht er teveel waarde aan

het zonder problemen te krijgen,

maar misplaatste liefde

is slechts van korte duur.

Vervloekt is liefde waarin mededogen

en lieflijkheid niet zijn te vinden.

TRIPLUM

Als ik de bloem

zie bloeien in de weide,

en de leeuwerik

's ochtends hoor,

hoe ze springt en fladdert,

dan ben ik diep tevreden.

Dan zal ik een liedje voordragen:

Amouretes [jolietes]
M'ont navre.
Et non De!
 Li cuers mi halete
 En jolivete:
S'ai trove ammouretes
a mon gre;
 Jolivement,
 Cointement
 Soutivement
 M'ont le cuer emble
 Et enamoure
 Tant doucement.
 Pour noient
 Mi tient ceste abeïe:
 Trop use ma vie
 En grief tourment;
Je ne vivrai mie
Longuement.

MOTETUS

Je sui joliete,
Sadete, plaisans
 Joine pucelete:
 N'ai pas quinze ans,
 Point ma mamelete
 Selonc le tans:
 Si deüsse aprendre
 D'amors et entendre
 Le samblans
 Deduisans;
 Mes je sui mise en prison.
 De Dieu ait maleïçon
 Qui m'i mist!
 Mal et vilanie et pechie fist
 De tel pucelete
 Rendre en abïete.
 Trop i mefist,
 Par ma foi;
 En relegion vif a grant anoi
 Dieus, car trop sui jonete.
Je sent les doz maus desoz ma ceinturete:
Honnis soit de Diu
qui me fist nonnete!

TENOR **APTATUR**

Vrolijke liefde
heeft mij verwond.
En bij God!
 Mijn hart klopt
 van vreugde:
Omdat ik een liefde heb gevonden,
die mij bevalt:
 vrolijk,
 bevallig,
 subtiel,
 heeft zij mijn hart veroverd
 en zo lief,
 vol vervoering.
 Tevergeefs
 houdt dit nonnenklooster mij vast:
 Ik verspil mijn leven
 in vreselijke pijn;
Ik zal niet
lang leven.

MOTETUS

Ik ben een vrolijk,
sierlijk, schattig
 jong meisje:
 Ik ben nog geen vijftien jaar oud,
 mijn borsten groeien
 in de loop van de tijd:
 Ik zou moeten leren
 over de liefde en
 het genotvolle spel
 leren kennen.
 Maar ik werd in de gevangenis gestopt.
 Moge God hem vervloeken
 die mij hierheen heeft gestuurd!
 Een kwaadaardige, gemene en zondige daad
 heeft hij gepleegd, zo'n jong meisje
 naar een nonnenklooster te sturen.
 Hij heeft slecht gedaan
 naar mijn overtuiging.
 In deze religieuze gemeenschap leef ik in grote
 ontevredenheid, Oh God, omdat ik te jong ben.
Ik voel de zoete kwellingen onder mijn riem:
moge God degene vervloeken
die mij tot non heeft gemaakt!

TENOR HET IS VOORZIEN

Ensemble Peregrina is in 1997 in Basel opgericht door de Poolse zangeres en musicologe Agnieszka Budzińska-Bennett. Zij en de andere ensembleleden ontmoetten elkaar gedurende hun studie aan de Schola Cantorum Basiliensis. Peregrina onderzoekt en interpreteert sacrale en wereldlijke muziek uit Europa tussen de negende en veertiende eeuw. Het accent ligt op de vroege polyfonie en het monofone repertoire van de Notre Dame School en de *nova cantica* uit de Aquitaine (Zuidwest-Frankrijk). Origineel bronnenmateriaal en recent musicologisch en historisch onderzoek vormen de basis voor hun interpretatie en stijlkeuze, zonder dat dit ten koste gaat van de vocale balans en klankschoonheid. Ensemble Peregrina heeft in de loop der jaren vele cd's opgenomen, steeds met een thematische samenhang.

De naam Peregrina, de 'zwervende', verwijst naar de overdracht van muziek en ideeën in middeleeuws Europa, maar weerspiegelt ook de persoonlijke reizen van de zangers zelf. De ensembleleden zijn afkomstig uit Polen, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië en Zwitserland. Het samen muziek maken vanuit een verschillende herkomst versterkt de interactie tussen en het samengaan van culturen en geschiedenissen in de muziek die zij uitvoeren.

Het volledige programma van ensemble Peregrina
zondag 22 september 2024
14.00 - 15.00 uur | Kapel Zusters onder de Bogen

ensemble Peregrina © Martin Chiang

Michelles vrije wil

Om succesvol te zijn dienen musici zich slechts op 'één ding' te richten, zo krijgen ze vaak te horen. Op deze manier leren ze om zich strikt aan één genre, één rol te houden en zich niet op andere artistieke manieren uit te drukken, omdat ze anders misschien niet serieus genomen zouden worden.

Het programma 'Michelles vrije wil' dat Michelle Lynne vanmiddag speelt, laat zien dat musici hebben bewezen dat ze hun creativiteit wel degelijk op veel manieren tot uitdrukking kunnen brengen. De wereld heeft artiesten nodig die hun talenten in alle vormen tonen, om zo genezing, hoop en inspiratie te brengen aan een gekwetste wereld.

De Canadese pianiste **Michelle Lynne** is een veelgevraagd kamermusicus, pianiste en docente. Ze geeft geregeld concerten in Nederland, België, Frankrijk en Zwitserland. Haar masterdiploma piano behaalde ze aan de Universiteit de Montréal in Canada. Masterclasses heeft ze gegeven via het outreach-programma van de Juilliard School of Music in New York en in Parijs.

Michelle Lynne

Michelle Lynne is artistiek leider van de concertreeks Opus 16 Concerten, een stichting die tot doel heeft jong, internationaal toptalent in Limburg een podium te bieden. Daarnaast doceert ze Klassiek Ondernemerschap aan Codarts Hogeschool voor de Kunsten in Rotterdam. Ze is mede-oprichter van The Fearless Artist Mastermind, een professioneel ontwikkelingsprogramma voor klassieke musici.

Michelle gelooft in de helende kracht van muziek en streeft ernaar concerten te creëren die de luisteraar meenemen naar een plek van innerlijke rust en emotionele verbintenissen.

'Michelles vrije wil' - pianorecital
zondag 22 september
14.00 - 15.00 uur
De Groote Sociëteit

Ghalia Benali

Ghalia Benali geeft dit festival twee concerten met een programma gewijd aan het uitgebreide en rijke repertoire van soefidichters, bekend en onbekend, oud en hedendaags. Haar hoogstpersoonlijke en toch universele muziek laat zich omschrijven als een amalgaam van Arabische en Europese stijlen. Ze wordt vergezeld door úd-speler Moufadhel Adhoum en contrabassist Vincent Noiret. Samen eren ze oude muzikale wetten, verenigen ze eenvoud met verfijning en volgen ze in alles het pad van liefde, schoonheid en verlangen. Ghalia Benali benadert het soefisme als een manier van leven, een intuïtief pad van alle tijden.

Ghalia Benali begint haar artistieke carrière in 1992 als zangeres, schrijfster, componiste, visueel kunstenaar, schilderes, ontwerpster en actrice. Geboren in Brussel groeit ze op in Tunesië. Ze stamt uit een artistieke familie en komt al vroeg in contact met muziek en poëzie: Franse chansons, Egyptische en Indische musicals, melodieën uit Syrië, de Egyptische zangeres Om Kalthoum en de gezongen lezingen uit de Koran. Het combineren van verschillende soorten muziek en het verbinden van culturen zijn centrale aandachtspunten in haar werk.

Ze richt de groep Kafichanta op en brengt met het project *Romeo & Leila* – over de onmogelijke liefde tussen mensen uit twee verschillende culturen – concerten in onder meer Europa, Egypte, Tunesië en Bahrein. Naast de cd *Romeo & Leila* brengt ze een gelijknamig boek uit met tekst en tekeningen van haarzelf. Met sitarspeler Bert Cornelis begint ze de groep Al Palna. Hierin zingt Ghalia Benali soefi-teksten op muziek geïnspireerd door muziekstijlen uit India.

Concerten door Ghalia Benali
zaterdag 21 september 2024
14.00 - 15.00 uur
Lutherse Kerk

zaterdag 21 september 2024
22.00 - 23.00 uur
Cellebroederskapel

Als actrice was Ghalia Benali te zien in meerdere films. Ze ontving onder meer de prijs voor 'Beste Actrice' voor haar rol in *Fatwa* van de Tunesische regisseur Mahmoud Ben Mahmoud. Deze prijs werd haar toegekend door het African Cinema Festival - Ecrans Noirs.

Musica Sacra Maastricht is een coproductie van Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof en wordt mede mogelijk gemaakt door

Gemeente Maastricht

provincie limburg

FONDS 21

VSBfonds.
iedereen doet mee

Met dank aan Stichting Katholiek Steunfonds Onderwijs Maastricht en Omgeving (KSOM).

Festivalleiding en fondsenwerving Erwin Roebroeks **Programmacommissie** Jacques Giesen (vz), Sylvester Beelaert, Bas Geerts, Jos Leussink, Erwin Roebroeks, Tamar Tarenskeen, Saskia Törnqvist en Susanne Vermeulen **Marketing, vormgeving en publiciteit** Charlene Arsasemita, Willemijn Doelman en Emmanuel Merkus **Productie** Raf Meijers **Hoofdredactie** Erwin Roebroeks **Redactie** Sylvester Beelaert, Philip Leussink en Jacinta Wetzter **UITbalie** Susan Meisen en Flora Minis **Technische coördinatie** Judith Bruijnzeels en Frank Wijnands **Expositiebegeleiding** Peter Snellens **Facilitair** Nandi Nijsten **Financiën** Jos Spauwen **Festivalbeeld** Raani Mohamed en Yaisa Stoop, studenten Vormgeving | Visuele Communicatie, Zuyd Hogeschool **Directeur-bestuurder** Brigitte van Eck **Raad van Toezicht** Klaartje Peters (vz), Barbara de Heer, Bas Huyser, John Monseweije en Ingeborg Stijnen • musicasacramaastricht.nl